

การวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง: กรณีศึกษาหอศิลป์ 5 แห่ง
เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ANALYSIS OF CHARACTERISTICS OF MEDIUM-SIZED ART GALLERIES: A CASE
STUDY OF 5 ART GALLERIES IN SHENYANG, LIAONING PROVINCE, PEOPLE'S
REPUBLIC OF CHINA

หวัง เย่ซิงเฉิน, สุริยะ ฉายะเจริญ และสุชาติ เกาทอง

Wang Yexingchen, Suriya Chayacharoen & Suchat Thaothong

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการศิลปกรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Doctor of Fine and Applied Arts Program in Fine and Applied Arts Management, Faculty of Fine and

Applied Arts, Bangkokthonburi University.

Corresponding Author E-mail: jumpsuri@gmail.com

บทความวิชาการ(Academic Article)

Received 18/11/2023, Revised 16/1/2024, Accepted 16/1/2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง 5 แห่งในเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ หอศิลป์เหอหมิงฉวน พิพิธภัณฑสถานศิลปะจงเจ้อ พิพิธภัณฑสถานศิลปะเหลียวหนิง หอสุยฉวน และหอศิลป์เมอริเตียน โดยเป็นการลงพื้นที่ที่หอศิลป์ขนาดกลาง 5 แห่งในเมืองเสิ่นหยางและทบทวนเอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะของหอศิลป์ขนาดกลางตามการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่า หอศิลป์ 5 แห่งมีจุดเด่นที่ตั้งใกล้กับพระราชวังมุกเต๋นอันเป็นศูนย์กลางของเมืองที่แสดงถึงรากเหง้าทางศิลปะและวัฒนธรรม หอศิลป์ขนาดกลางให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเผยแพร่และธุรกิจด้านภาพอักษรวิจิตรจีนและจิตรกรรมจีนแบบประเพณีของศิลปินจีนที่มีคุณภาพ รวมถึงมีการพัฒนาศักยภาพธุรกิจศิลปะที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนประเด็นเครือข่ายการสื่อสารสื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศของการหอศิลป์ขนาดกลางที่จำกัดเฉพาะสำหรับประชาชนจีนถือเป็นจุดเด่นที่ทุกหอศิลป์มีลักษณะที่เหมือนกัน จึงทำให้ขยายเครือข่ายในระดับสากลได้น้อย ซึ่งโอกาสสำคัญของการหอศิลป์ขนาดกลางคือการสร้างแนวทางพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมกับการสื่อสารในระดับสากลให้ได้เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเผยแพร่และพัฒนาธุรกิจศิลปะของหอศิลป์ขนาดกลางให้พัฒนาได้อย่างยั่งยืนท่ามกลางอุปสรรคของแต่ละหอศิลป์ที่มีแตกต่างกันอย่างหลากหลาย

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, หอศิลป์ขนาดกลาง, เมืองเสิ่นหยาง

Abstract

This article aims to analyse the characteristics of five medium-sized art galleries in Shenyang City, Liaoning Province, People's Republic of China: Hemingxuan Gallery, Tongze Art Museum, Liaoning Art Museum Gallery, Huixuan Hall, and Meridian Gallery. It involved visiting five medium-sized art galleries in Shenyang and reviewing the literature on the characteristics of medium-sized art galleries based on qualitative research. From the analysis, it was found that 5 art galleries prominently close to Mukden Palace, a city centre that showcases its artistic and cultural roots, the medium-sized art gallery focuses on promoting the dissemination and business of Chinese calligraphy and traditional Chinese painting by Chinese artists. There is quality, including the continuous development of art business potential. As for the issue of the information technology communication network of a medium-sized art gallery that is limited to Chinese citizens, it is a weak point that all art galleries have the same characteristics. As a result, there is little expansion of the network internationally. An important opportunity for medium-sized art galleries is to create guidelines for developing online social networks that are suitable for international communication in order to promote the dissemination and develop the art business of medium-sized art galleries sustainably amidst the obstacles of each art gallery that are variously different.

Keyword: Characteristics, medium sized art gallery, Shenyang

บทนำ

การพัฒนาอุตสาหกรรมหอศิลป์หอศิลป์ขนาดใหญ่ระดับภูมิภาคในสาธารณรัฐประชาชนจีนมักอยู่พื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น ดำเนินธุรกิจในด้านของการจัดแสดงและการซื้อขายงานจิตรกรรมสีน้ำมันและศิลปะร่วมสมัยที่มีความนิยมในกระแสการสะสมงานศิลปะ ขณะที่หอศิลป์ขนาดกลางส่วนใหญ่มักดำเนินกิจการในการจัดแสดงและซื้อขายผลงานจิตรกรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Chinese Painting) และรวมถึงงานจิตรกรรมของศิลปินจีนท้องถิ่นเป็นส่วนมาก โดยหอศิลป์ (Gallery) หมายถึง พื้นที่ในลักษณะห้องหรืออาคารที่มีเป้าหมายในการแสดงนิทรรศการผลงานศิลปะและบางครั้งอาจจะเป็นการจัดแสดงผลงานศิลปะเพื่อให้สามารถจัดจำหน่ายผลงานศิลปะให้กับนักสะสมศิลปะได้ด้วย (หลี่ เหมียวเหมียว, สุริยะ ฉายะเจริญ, สุชาติ เกาทอง, 2566: หน้า 147) ซึ่งในกรณีข้อแตกต่างของหอศิลป์ขนาดใหญ่ถือว่ามีทุนในการดำเนินการค่อนข้างสูงต่างกับหอศิลป์ขนาดกลางที่มีการดำเนินการด้วยเงินทุนที่น้อยกว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการจัดการหอศิลป์ รวมไปถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนของการจัดการหอศิลป์ขนาดกลางที่ไม่สามารถมีประสิทธิภาพได้เท่ากับหอศิลป์ขนาดใหญ่ โดยไม่สามารถที่จะเข้าสู่ความเสี่ยงในทางธุรกิจได้มากเท่า หอศิลป์ขนาดกลางจึงต้องอยู่ท่ามกลางในโลกการแข่งขันและการประสานโอกาสในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระยะยาวของตลาดที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย (Karpishchenko and others, 2013: pp. 7) หอศิลป์ขนาดกลางจึงไม่อาจมองข้ามปัญหาอย่างผิวเผินในเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการหอศิลป์ในอนาคตได้ (Amis, Slack & Hinings, 2004: pp. 16) ในทางกลับกัน หอศิลป์ขนาดกลางก็ต้องกล้าในการที่จะเผชิญกับตลาดศิลปะและปลูกฝังความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายให้มีความชัดเจนขึ้น (Fillis, 2002: pp. 133) รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) กับการ

เผยแพร่ผลงานศิลปะให้อยู่ในความเคลื่อนไหวในโลกออนไลน์หรือโลกเสมือนจริง (Virtual World) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงผลงานศิลปะได้โดยไม่จำกัดด้านเวลาและสถานที่ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม, 2564: หน้า 58) สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม รวมไปถึงอุตสาหกรรมทางด้านศิลปะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการบริหารจัดการหอศิลป์ขนาดกลาง

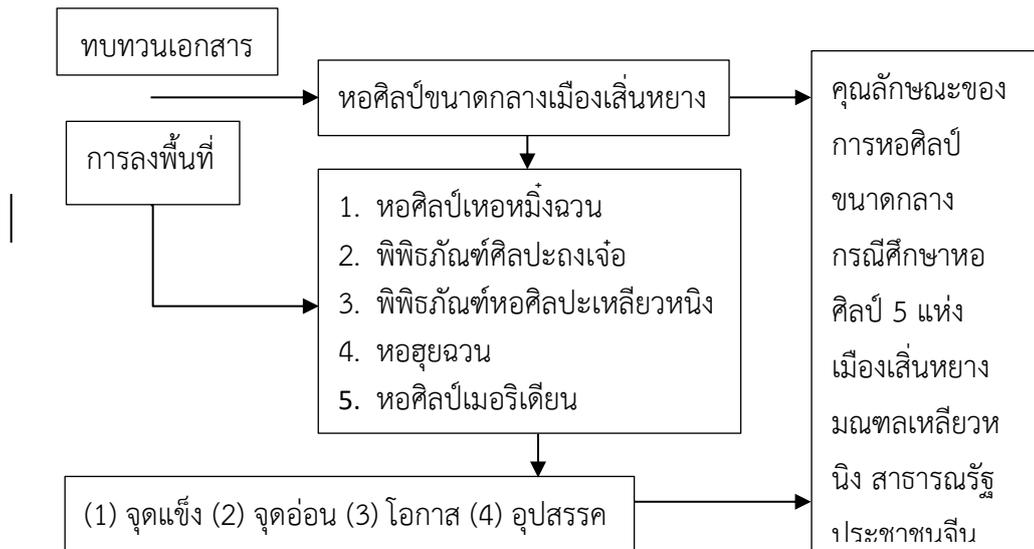
ภาพที่ 1 อาณาบริเวณของหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยาง 5 แห่ง
 ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหอศิลป์ขนาดกลาง กรณีศึกษาหอศิลป์ 5 แห่ง เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะที่จะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตของหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำนวน 5 แห่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพที่ทบทวนเอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะของหอศิลป์ขนาดกลางและการลงพื้นที่สำรวจหอศิลป์ 5 แห่ง เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีกรณีศึกษา ได้แก่ หอศิลป์เหอหมิงฉวน (Hemingxuan Gallery) พิพิธภัณฑ์ศิลปะปะถงเจ้อ (Tongze Art Museum) พิพิธภัณฑ์หอศิลปะเหลียวหนิง (Liaoning Art Museum Gallery) หอฮุยฉวน (Huixuan Hall) และหอศิลป์เมอริเดียน (Meridian Gallery)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย
 ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

หอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในอดีตหอศิลป์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนมักเป็นหอศิลป์ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่ไม่มีแนวคิดในการพัฒนาเป็นหอศิลป์ขนาดใหญ่ จนกระทั่งหลัง พ.ศ.2543 เป็นต้นมาก็เริ่มเกิดหอศิลป์ขนาดใหญ่ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกที่เข้ามามากขึ้น สอดคล้องกับสหราชอาณาจักรส่งมอบเกาะฮ่องกงให้กับสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ.2540 ด้วยสำหรับหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเมืองหลวงของมณฑลเหลียวหนิง (Liaoning) ด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Britannica, 2023: ออนไลน์) หอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยางส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะของหอศิลป์เชิงพาณิชย์ (Commercial Art Gallery) ที่มีลักษณะการทำงานที่ผสมผสานความร่วมมือกับเครือข่ายศิลปินและภาคธุรกิจที่มุ่งจัดแสดง ส่งเสริมการซื้อขาย และเผยแพร่ผลงานศิลปะของศิลปินที่ต้องการพัฒนามูลค่าของผลงานที่จะทำให้ศิลปินสามารถหาเลี้ยงชีพ สร้างอาชีพ สร้างฐานนักสะสม (art collectors) และส่งเสริมประวัติศิลปินให้เพิ่มขึ้นได้ (Contemporary Art Issue, 2022: ออนไลน์)

ซึ่งหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยางจัดแสดงภาพจิตรกรรมจีนแบบดั้งเดิมเกิดขึ้นภายใต้กิจการของหลงเป่าใจ (Rongbaozhai) ร้านขายเครื่องเขียนธุรกิจด้านทรัพยากรการศึกษาสี่ประการของจีน (Four Treasures of the Study) คือ พู่กัน หมึก กระดาษ และหินฝนหมึก ให้กับจิตรกรอักษรวิจิตรและจิตรกรที่มีชื่อเสียง มีธุรกิจด้านภาพอักษรวิจิตรจีน (Chinese Calligraphy) และจิตรกรรมแบบดั้งเดิมของจีน รวมถึงการแสดงนิทรรศการ การพิมพ์หนังสือ และเฟอร์นิเจอร์ไม้มะฮอกกานี ต่อมาหอศิลป์ขนาดกลางมีการพัฒนาและบริหารจัดการธุรกิจผลงานจิตรกรรมจีนแบบดั้งเดิม ได้แก่ การส่งเสริมออกแบบบรรจุภัณฑ์ การเปิดตัวศิลปินหน้าใหม่ การจัดการผลงานศิลปะ ธุรกิจการผลิตกรอบรูป และศิลปะวัตถุแบบประเพณีโบราณ ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้สำรวจสามารถนำมาสู่สมมติฐานเพื่อเป็นเกณฑ์หอศิลป์ขนาดกลาง (เฉพาะเมืองเสิ่นหยาง) ได้ว่า หอศิลป์มีพื้นที่เฉลี่ยของหอศิลป์ไม่น้อยกว่า 70 ตารางเมตร เจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 3 คนขึ้นไป หอศิลป์สามารถจัดนิทรรศการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีเครือข่ายศิลปินที่ร่วมแสดงผลงานในหอศิลป์อย่าง

น้อย 5 คนขึ้นไป ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่า 1 เล่ม/เรื่อง และราคาผลงานศิลปะต่อหน่วยมากกว่า 10,000 หยวน ซึ่งเกณฑ์จากการสำเร็จและนำมาสู่เกณฑ์สมมติฐานนี้กำหนดได้ถึงคุณลักษณะสำคัญของหอศิลป์ขนาดกลางในเมืองเส้นหยาง

วิเคราะห์หอศิลป์ขนาดกลางเมืองเส้นหยาง 5 แห่ง

1. หอศิลป์เหอหมิงฉวน ถือเป็นอาคารพาณิชย์แรกที่มีการใช้ชื่อหอศิลป์ขึ้นมาในช่วงปี พ.ศ.2525 โดยมีพื้นที่ 300 ตารางเมตร และมีพนักงาน 7 คน ตั้งอยู่เลขที่ 50 ถนน ฮวงเหอใต้ (Huanghe South) เขต หวงกู่ (Huanggu) เมืองเส้นหยาง ซึ่งเป็นแหล่งของทรัพยากรทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนโบราณ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางของการบริหารทางด้านเศรษฐกิจวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการศึกษาของมณฑลเหลียวหนิงที่อยู่ท่ามกลางมรดกทางวัฒนธรรมของเมืองโบราณ สภาพแวดล้อมเหล่านี้เอื้อต่อการเป็นพื้นที่ที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมจีน โดยหอศิลป์ดำเนินธุรกิจทางด้านศิลปะเกี่ยวกับภาพอักษรวิจิตรจีนและงานจิตรกรรมของศิลปินท้องถิ่นในภูมิภาคเป็นหลัก รวมถึงผลงานของศิลปินในระดับชาติที่เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในนิทรรศการศิลปะ กิจกรรมต่าง ๆ การประมูลผลงานศิลปะ และการศึกษา จึงถือว่าเป็นข้อได้เปรียบทั้งในด้านของประวัติศาสตร์ของพื้นที่ความหลากหลายของผู้คนการเป็นย่านธุรกิจการประสานกลมกลืนของประชาชนในพื้นที่ซึ่งสัมพันธ์กับการดำเนินการและการบริหารจัดการของหอศิลป์ที่มีมา 40 ปี

ภาพที่ 3 หอศิลป์เหอหมิงฉวน
ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

2. พิพิธภัณฑ์ศิลปะถงเจ้อ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของชั้นห้าของห้างสรรพสินค้าเส้นหยางฮอติเดย์เวิลด์ (Shenyang Yitian Holiday World) ถนนชงเจีย (Zhongjie) ก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ.2556 มีพนักงาน 10 คน พื้นที่จัดแสดง 1,500 ตารางเมตร พิพิธภัณฑ์ศิลปะถงเจ้อเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันจิตรกรรมและการประดิษฐ์ภาพอักษรวิจิตรถงเจ้อ (China Tongze Painting and Calligraphy Research Institute) ที่ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงกิจการพลเรือนของรัฐที่เป็นหน่วยงานบริหารมรดกทางวัฒนธรรมของรัฐแห่งเดียวของประเทศที่นิยามคำว่าจีนลงในชื่อสถาบันด้วย จึงทำให้สถาบันแห่งนี้อยู่ในสถานะของสถาบันทางศิลปะระดับชาติที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐ พิพิธภัณฑ์ศิลปะนี้ดำเนินธุรกิจศิลปะ การจัดนิทรรศการศิลปะ การประชุม และกิจกรรมอื่น ๆ เป็นหลัก ซึ่งในสถานะของการเป็นสถาบันระดับชาติและร่วมกับบริษัทประมูลเส้นหยางถงเจ้อ จำกัด (Shenyang Tongze Auction Co., Ltd.) จึงได้เปิดให้ประชาชน

ที่สนใจสามารถเข้าชมผลงานศิลปะได้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และถือได้ว่าพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งนี้คือพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งแรกในภูมิภาคเสียนหยางที่ตั้งในห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่อย่างครบวงจร

ภาพที่ 4 พิพิธภัณฑ์ศิลปะเฉิงเจ้อ
ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

3. พิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิง เกิดอย่างเป็นทางการตั้งแต่ต้นคริสต์ทศวรรษ 1980 (ช่วงระหว่าง พ.ศ.2523-พ.ศ.2532) โดยมีการพัฒนากิจการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง จนกลายเป็นหนึ่งในพิพิธภัณฑ์ศิลปะประจำเมืองเพียงไม่กี่แห่งในช่วงเวลานั้น ตั้งอยู่ที่เลขที่ 33 ถนนไซต้า (Caita) เขตเหอเป่ิง (Heping District) เมืองเสียนหยาง พิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิงมีบุคลากร 5 คน พื้นที่ส่วนหอศิลป์ 380 ตารางเมตร ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของศูนย์นิทรรศการอุตสาหกรรมเหลียวหนิง (Liaoning Industrial Exhibition Center) ที่มีพื้นที่รวมมากกว่า 4,000 ตารางเมตร พิพิธภัณฑ์ศิลปะเหลียวหนิงมีการปรับปรุงใหม่ โดยมีหน้าที่ผลิตงานสร้างสรรค์ การวิจัยด้านศิลปะ และมีแผนกสร้างสรรค์งานศิลปะ (Art Creation Department) ที่มีสมาชิกที่เป็นจิตรกรจีนที่มีชื่อเสียงจำนวนหนึ่งที่เข้ามาร่วมงานกัน

ภาพที่ 5 พิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิง
ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

4. หอฮุยฉวน ตั้งอยู่ในประตูเหวยหยวน (Huaiyuan) ที่มีชื่อเสียงในเสียนหยาง ซึ่งเป็นหนึ่งในเก้าประตูของเมืองเสียนหยางในราชวงศ์ชิง (Qing Dynasty) ตั้งอยู่ทางตะวันตกสุดของถนนเสียนหยางในเมืองฟางเฉิง (Fangcheng) ที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2174 ซึ่งประตูเมืองนี้เป็นสัญลักษณ์สำคัญของกำแพงเมืองเก่าเสียนหยางที่แต่เดิมใช้เป็นเส้นทางเข้าออกของเจ้าหน้าที่ในราชวงศ์ชิง โดยตำแหน่งอยู่ ณ เลขที่ 58A 1-2 ถนนเสียนหยาง เขตเสียนเหอ (Shenhe District) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2542 มีพื้นที่ 200 ตารางเมตร ดำเนินกิจการทางด้าน

ศิลปะเกี่ยวกับสมบัติทั้งสี่ของการศึกษา (Four Treasures of the Study) : พู่กัน หมึก กระดาษ และคิล่าหมึกที่ใช้ในการเขียนพู่กันจีน การประดิษฐ์ภาพอักษรวิจิตรจีน เป็นแหล่งรวมผลงานจิตรกรรมของจิตรกรที่มีชื่อเสียงของเมืองเสียนหยางและมณฑลเหอหนาน ซึ่งนับตั้งแต่ดำเนินการมา หออุทยานประสบความสำเร็จมาโดยตลอดในด้านของการจัดนิทรรศการ เช่น ผลงานสะสมงานจิตรกรรมจีนสำหรับผู้หญิงของหวัง ยี่เฉิง (Wang Yisheng) และผลงานจิตรกรรมภูมิทัศน์จีนของซุน เหวินโบ (Sun Wenbo) เป็นต้น

ภาพที่ 6 หออุทยาน
ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

5. หอศิลป์เมอริเดียน ตั้งอยู่บนชั้น 2 ของอาคารหลูหยวนแอนติคซิตี (Luyuan Antique City) เป็นแหล่งรวบรวมและธุรกิจด้านโบราณวัตถุ ภาพอักษรวิจิตรจีน งานจิตรกรรม และหัตถกรรม ใกล้กับบริเวณเมืองโบราณหลูหยวน (Luyuan Antique City) เป็นตลาดวัฒนธรรมที่ทรงอิทธิพลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ตั้งอยู่บนถนนซานฮ่าว (Sanhao Street) เขตเหอผิง (Heping District) ที่เป็นย่านธุรกิจและมีสภาพแวดล้อมที่สวยงามของเมืองเสียนหยาง อยู่ติดกับสถาบันวิจิตรศิลป์หลูหยวน (Lu Xun Academy of Fine Arts) ทางทิศใต้ ส่วนหอศิลป์เมอริเดียนก่อตั้งโดย เฉิน กว๋ฮุย (Chen Guohui) ผู้เคยศึกษาด้านจิตรกรรมสีน้ำมันของสถาบันวิจิตรศิลป์หลูหยวน (Lu Xun Academy of Fine Arts) และก่อตั้งหอศิลป์เมอริเดียนในปี พ.ศ. 2546 ครอบคลุมพื้นที่ 100 ตารางเมตร ซึ่งตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จในการจัดนิทรรศการมากกว่า 10 รายการ เช่น ผลงานจิตรกรหลู ซื่อหยาง (Lu Ziyang) ซื่อ เฉินตง (Xu Shendong) และจิตรกรหญิงเมืองเสียนหยาง ธุรกิจหลักของหอศิลป์เมอริเดียนเน้นไปที่งานศิลปะประเภทภาพอักษรวิจิตรจีน จิตรกรรมจีน จิตรกรรมสีน้ำมัน จิตรกรรมสีน้ำ และภาพพิมพ์ โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการรวบรวมข้อมูล การจัดนิทรรศการ การจำหน่าย และร้านค้าศิลปะ (Art Salon)

ภาพที่ 7 หอศิลป์เมอริเดียน
ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

การวิเคราะห์คุณลักษณะ

การวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง กรณีศึกษาหอศิลป์ 5 แห่ง เมืองเสินหยาง มณฑลเหอหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน มุ่งไปที่การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในด้านของคุณลักษณะหอศิลป์และนำมาสู่การเปรียบเทียบระหว่างแต่ละกรณีศึกษา ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. จุดเด่นของคุณลักษณะหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสินหยาง 5 แห่ง

หอศิลป์เหอหมิงฉวนมีชื่อเสียงจนเป็นที่เชื่อมั่นของสังคม ทำให้เกิดเครือข่ายระหว่างหอศิลป์กับศิลปิน/จิตรกรจำนวนมากจึงทำธุรกิจทางด้านศิลปะมีความต่อเนื่องราบรื่นโดยเฉพาะการเน้นไปที่ภาพอักษร วิจิตรจีนและจิตรกรรมจีนแบบประเพณี ขณะที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะจงเจ้อเป็นหอศิลป์ที่มีธุรกิจที่แข็งแกร่งอันเกิดจากกลุ่มศิลปินและองค์กรศิลปะที่ได้รับการรับรองในระดับชาติเข้ามามีส่วนร่วมสำคัญในการบริหารจัดการ รวมไปถึงความเพียบพร้อมทั้งในด้านของทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางด้านศิลปะ และพื้นที่แวดล้อมของหอศิลป์จึงทำให้หอศิลป์แห่งนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้การมีส่วนร่วมของภาครัฐที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง ส่วนพิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิงอยู่ที่พื้นที่ของเมืองที่สะดวกสบาย รวมไปถึงมีเครือข่ายของศิลปินและนักวิชาการทางด้านศิลปะที่เข้ามามีความเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและทำธุรกิจศิลปะจึงทำให้มีสถานะของความเป็นหอศิลป์ประจำเมืองและมีจิตรกรจีนที่มีชื่อเสียงจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมด้วย สำหรับหอฮุยฉวนเป็นศูนย์กลางของศิลปะภาพอักษรวิจิตรจีนและจิตรกรรมจีนแบบประเพณีจนกลายเป็นหอศิลป์ที่โดดเด่น รวมถึงมีเครือข่ายของจิตรกรที่โดดเด่น และหอศิลป์เมอริเตียนมีการบริหารจัดการที่อยู่ภายใต้ผู้บริหารที่มีรากฐานความรู้ทางด้านศิลปะ จึงทำให้การคัดกรองผลงานที่เข้ามามีส่วนร่วมมีมาตรฐานและความหลากหลาย สอดคล้องกับตลาดธุรกิจศิลปะที่สามารถที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. จุดด้อยของคุณลักษณะหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสินหยาง 5 แห่ง

หอศิลป์เหอหมิงฉวนที่แม้ว่าความเชื่อมั่นของกลุ่มเป้าหมาย ผู้ซื้อ และนักสะสมงานศิลปะมีมาก จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงในด้านของความคิดและกลยุทธ์ในการจัดการมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาตามวิธีคิดที่มีมาแต่เดิม ขาดการปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ๆ ส่วนพิพิธภัณฑ์ศิลปะจงเจ้อที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าทำให้สภาพแวดล้อมของหอศิลป์เป็นลักษณะของพื้นที่ทางธุรกิจสมัยใหม่ ทำให้ขาดสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและรวมถึงการใช้ต้นทุนที่สูงในการดำเนินการ ขณะที่พิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิงเป็นในส่วนของหอศิลป์ที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ทำให้มีพื้นที่ในการใช้สอยทางด้านนิทรรศการที่ไม่กว้างขวางมากนัก ซึ่งแม้ว่าการจัดการและพัฒนาต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างเข้มแข็งก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้ก็เกิดเป็นความเข้มงวดและการคัดกรองที่ผสมผสานระหว่างศาสตร์ทางด้านศิลปะและวิชาการที่เข้มข้น จึงทำให้ศิลปินรุ่นใหม่มีบทบาทน้อยกว่าหอศิลป์อื่น ๆ สำหรับหอฮุยฉวนมีการบริหารจัดการแบบไม่เคร่งครัดทำให้มีความอ่อนในด้านความรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลให้เห็นถึงการคัดกรองผลงานที่เข้ามาจัดแสดงและธุรกิจศิลปะขาดมาตรฐานในระดับสูง และหอศิลป์เมอริเตียนมีค่าใช้จ่ายเช่าพื้นที่ด้วยราคาที่สูงและมีการแข่งขันการตลาดของผลงานที่หลากหลาย ซึ่งสิ่งนี้แม้เป็นจุดอ่อนก็ตาม แต่ก็สามารถที่จะนำมาศึกษาทบทวนและเพื่อให้เกิดเป็นแนวทางในการพัฒนาที่เพิ่มขึ้น

3. โอกาสของคุณลักษณะหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสินหยาง 5 แห่ง

หอศิลป์เหอหมิงฉวนมีควรระบบการจัดการและธุรกิจหอศิลป์ที่สัมพันธ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ และมีกิจการสื่อสารระดับนานาชาติที่จะนำไปสู่การเพิ่มผู้คนให้เข้าถึงหอศิลป์และผลงานศิลปะที่อยู่ภายใต้เครือข่ายของหอศิลป์ได้มากขึ้นท่ามกลางการแข่งขันของตลาดศิลปะที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ขณะที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะจงเจ้อมีความเข้มแข็งในด้านของการดำเนินการธุรกิจศิลปะและรวมถึงมาตรฐานออกผลงานศิลปะของศิลปินจีนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่สามารถประสาน

และเชื่อมต่อกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการหอศิลป์และธุรกิจทางศิลปะได้ จึงถือเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาไปในสู่พื้นที่ธุรกิจศิลปะที่มีมาตรฐานในระดับสูงทั้งในระดับชาติและนานาชาติต่อไปได้ ส่วนพิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิงเป็นหอศิลป์ที่มีเครือข่ายศิลปินจีนที่มีชื่อเสียงจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วม รวมไปถึงบทบาทในเรื่องของวิชาการและการวิจัยทางด้านศิลปะ ทำให้หอศิลป์แห่งนี้สามารถที่จะนำเสนอผลงานที่เป็นต้นแบบของศิลปินให้กับผู้ที่เข้ามาชมและผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในด้านธุรกิจศิลปะที่มีมาตรฐาน สำหรับหอสูญฉวนที่สนับสนุนความต้องการของตลาดศิลปะประเภทภาพอักษรจิตรจีนและงานจิตรกรรมจีนแบบประเพณีอยู่ในสถานะที่คงที่ด้วยมาตรฐานสามารถพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องผ่านระบบการคัดกรองที่เพิ่มขึ้น และหอศิลป์เมอริเดียนมีผลงานศิลปะที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้เพิ่มโอกาสในการที่จะให้ผู้ซื้อ ผู้ชม และนักสะสม เข้ามาเลือกผลงานศิลปะและสนับสนุนธุรกิจของหอศิลป์ให้ก้าวหน้าขึ้น ทั้งในด้านของธุรกิจและความมีมาตรฐานของผลงานศิลปะที่จะนำไปสู่ระดับสากลในอนาคตได้

4. อุปสรรคของคุณลักษณะหอศิลป์ขนาดกลางเมืองเสิ่นหยาง 5 แห่ง

ความต้องการของตลาดศิลปะแบบประเพณีที่มีจำนวนมากส่งผลให้เกิดหอศิลป์ที่เป็นแหล่งธุรกิจศิลปะใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมาก ทำให้เกิดคู่แข่งทางธุรกิจมากขึ้นตามมา ซึ่งเป็นอุปสรรคและความท้าทายของหอศิลป์เหอหมิงฉวน ขณะที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะถงเจียงขาดการประชาสัมพันธ์เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับนานาชาติที่ชัดเจน ถือเป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถค้นหาผ่านสื่อออนไลน์ที่นอกจากเขตแดนของประเทศได้ ส่วนพิพิธภัณฑ์หอศิลป์เหลียวหนิงมีลักษณะที่คล้ายกันในด้านของการเข้าถึงสื่อสารสนเทศของหอศิลป์ที่จำกัดวงอยู่เฉพาะเครือข่ายของศิลปินจีน ทำให้โอกาสในการพัฒนาเครือข่ายในระดับนานาชาติได้น้อย ซึ่งหากมีการสร้างและพัฒนาสื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์หอศิลป์ก็อาจจะทำให้หอศิลป์แห่งนี้รองรับการขยายตัวทางธุรกิจของศิลปะจีนในระดับนานาชาติได้ด้วย เช่นเดียวกันกับ หอสูญฉวนที่ควรเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารในระดับสากลที่มากขึ้นและให้ข้อมูลความรู้และความเข้มแข็งในด้านของมรดกทางวัฒนธรรมภาพอักษรจิตรจีนและจิตรกรรมจีนสู่สากลมากขึ้นผ่านสื่อสารสนเทศ และหอศิลป์เมอริเดียนหอศิลป์ต้องมีการพัฒนาระบบธุรกิจศิลปะและการบริหารจัดการที่เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบัน รวมไปถึงเพิ่มการสำรวจความต้องการของผู้ซื้อ และนักสะสมศิลปะที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาให้หอศิลป์สามารถที่จะพัฒนาด้านธุรกิจต่อไปได้ ท่ามกลางการแข่งขันของตลาดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้สามารถอธิบายเป็นตารางการวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง: กรณีศึกษาหอศิลป์ 5 แห่ง เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง: กรณีศึกษาหอศิลป์ 5 แห่ง เมืองเสิ่นหยาง

หอศิลป์	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1 หอศิลป์ เหอหมิง- ฉวน	มีชื่อเสียง มีเครือข่าย ธุรกิจมีความ ต่อเนื่อง	รูปแบบดั้งเดิม	แนวทางสัมพันธ์กับ เทคโนโลยีสารสนเทศ ใหม่	คู่แข่งมากขึ้น

หอศิลป์	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2 พิพิธภัณฑสถานศิลปะ- เจ้อ	ธุรกิจที่แข็งแกร่ง การรับรองในระดับชาติ ทรัพยากรบุคคล การมีส่วนร่วมของภาครัฐ	ขาดสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม การใช้ต้นทุนที่สูง	ความเข้มแข็งด้านธุรกิจศิลปะ มาตรฐานของผลงานศิลปะ สิ่งอำนวยความสะดวก	คู่แข่งมากขึ้น ขาดสื่อออนไลน์ ในระดับนานาชาติ
3 พิพิธภัณฑสถานศิลปะ เหลียวหนิง	มีชื่อเสียง มีเครือข่ายพื้นที่สะดวกสบาย	พื้นที่มีจำกัด ศิลปินหน้าใหม่เข้าถึงยาก	มีมาตรฐาน มีส่วนร่วมในวงวิชาการศิลปะ	ขาดสื่อออนไลน์ ในระดับนานาชาติ
4 หอสุขยวน	เน้นศิลปะแบบประเพณีนิยม	การบริหารจัดการแบบไม่เคร่งครัด	ความต้องการของตลาดสูง	ขาดสื่อออนไลน์ ในระดับนานาชาติ
5 หอศิลป์เมอริเดียน	ผู้บริหารมีความรู้ศิลปะ	มีค่าใช้จ่ายราคาที่สูง	ความหลากหลายของผลงานศิลปะ	ขาดสื่อออนไลน์ ในระดับนานาชาติ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง 5 แห่ง ในเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ค้นพบถึงองค์ความรู้ในด้านการส่งเสริมภาพอักษรวิจิตรจีนและจิตรกรรมจีนแบบประเพณีของศิลปินจีนที่มีคุณภาพสามารถดึงดูดให้การจัดการด้านผลงานศิลปะในหอศิลป์เชื่อมโยงกับบริบททางด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่พัฒนาต่อยอดให้เกิดความน่าสนใจจนกลายเป็นจุดแข็งของธุรกิจศิลปะของสาธารณรัฐประชาชนจีนตามบริบทของการดำเนินกิจการของหอศิลป์ขนาดกลาง และรวมถึงการต่อยอดการจัดการให้เกิดเป็นกลยุทธ์ที่ต้องพัฒนาหอศิลป์ขนาดกลางด้วยการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ในระดับสากล เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่และพัฒนาธุรกิจศิลปะของหอศิลป์ขนาดกลางที่อาจจะไม่ได้มีต้นทุนด้านธุรกิจที่เท่ากับหอศิลป์ขนาดใหญ่ ซึ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์มีจุดเด่นในด้านของการใช้งบประมาณที่น้อย แต่ต้องพัฒนาเนื้อหาของการทำงานของหอศิลป์ที่เท่าทันกับเนื้อหาของผลงานศิลปกรรมและนิทรรศการในปัจจุบันด้วยเช่นกัน

สรุปและอภิปรายผล

คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง กรณีศึกษาหอศิลป์ 5 แห่ง เมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ หอศิลป์เหอหมิงฉวน พิพิธภัณฑสถานศิลปะเจ้อ พิพิธภัณฑสถานศิลปะเหลียวหนิง หอสุขยวน และหอศิลป์เมอริเดียน มีจุดเด่นที่มีตำแหน่งที่ตั้งในเมืองที่มีพระราชวังมุกเด็น (Mukden Palace) หรือพระราชวังหลวงเมืองเสิ่นหยาง (Shenyang Imperial Palace) เป็นศูนย์กลางของรากเหง้าทางศิลปะและวัฒนธรรม การดำเนินการหอศิลป์ขนาดกลางให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเผยแพร่และธุรกิจด้านภาพอักษรวิจิตรจีนและจิตรกรรมจีนแบบประเพณีของศิลปินจีนที่มีคุณภาพ นับเป็นการส่งเสริมมรดกทาง

ศิลปกรรมเงินให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพธุรกิจศิลปะที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ขณะที่จุดด้อยที่เหมือนกันเป็นประเด็นในเรื่องของเครือข่ายการสื่อสารสื่อสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศของการหอศิลป์ขนาดกลางที่จำกัดเฉพาะสำหรับประชาชนจีนเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถขยายเครือข่ายในระดับสากลได้มากเท่าที่ควร ซึ่งโอกาสสำคัญคือการสร้างแนวทางพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมกับการสื่อสารในระดับสากลให้ได้ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเผยแพร่และพัฒนาธุรกิจศิลปะของหอศิลป์ขนาดกลาง เมืองเสิ่นหยาง ให้พัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

บทความนี้เป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะของการหอศิลป์ขนาดกลาง 5 แห่ง ในเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีนเท่านั้น ซึ่งหากมีการศึกษาหอศิลป์ขนาดกลางในพื้นที่ที่แตกต่างกันอาจจะนำมาสู่ข้อสรุปผลที่เหมือนและแตกต่างกันได้ โดยผู้วิจัยอื่น ๆ อาจจะทำการศึกษาในศาสตร์อื่น ๆ ที่สัมพันธ์เพิ่มเติมได้ เช่น การจัดการศิลปะ ธุรกิจศิลปะ การดำเนินการหอศิลป์ และบริบทของชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย เป็นต้น

บรรณานุกรม

- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม. (2564). *หอศิลป์ภูมิภาค 2564*. กรุงเทพฯ : สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม.
- หลี่ เหมียวเหมียว, สุริยะ ฉายะเจริญ, สุชาติ เกาทอง. (2566). การบูรณาการสร้างสรรคงานประติมากรรมกับการออกแบบนิทรรศการเพื่อสื่อความหมายจากปรัชญาขงจื้อ. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, ปีที่ 22 เล่มที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2566) หน้า 144-153.
- Amis, J., Slack, T., & Hinings, C.R. (2004). The pace, sequence, and linearity of radical change. *Academy of Management Journal*, 47(1), 15-39.
- Britannica. (2023). *Shenyang*. Britannica. 15 May 2023. Retrieved from <https://www.britannica.com/place/Shenyang>
- Contemporary Art Issue. (2022). *Introduction: The Ultimate FAQ on Art Galleries*. Contemporary Art Issue. 22 December 2022. Retrieved from <https://www.contemporaryartissue.com/the-art-gallery-everything-you-need-to-know/>
- Fillis, I. (2002). Creative marketing and the art organization: what can the artist offer? *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*. 7 (2), pp. 131-145.
- Karpishchenko, O. I., Illiashenko, K. V., & Karpishchenko, O. O. (2013). *Stratehichne Planuvannia [Strategic Planning]*. Sumy: Sumy State University (in Ukr.).